

Till

Vadstena Kommun
Samhällsbyggnadsförvaltningen

Vadstena 2024-04-04

Samrådshandling från Konsensus – För Vadstenas Bästa avseende Översiktsplan Vadstena Kommun.

Konsensus har haft en intern arbetsgrupp som har diskuterat frågeställningar med anledning av framtagande av en ny Översiktsplan för Vadstena Kommun. Vi anser att det liggande förslaget presenteras på ett fakta- och designmässigt tilltalande sätt med många inspel som verkar tilltalande och utvecklande för att Vadstena Kommun ska ges möjligheter att framledes förstärka de unika egenskaper som kommunen har.

Konsensus har dock identifierat vissa sakområden som vi anser kan omarbetas alternativt tillföras till översiktsplanen för att kommunen ska ges ytterligare möjligheter att utvecklas på ett bra sätt under denna översiktsplans giltighetstid.

Kommande behov av samhällsfastigheter samt placering av dessa.

Översiktsplanen tar höjd för att det fram till 2040 ska skapas ytterligare ca. 1.000 bostäder vilket kan innebära ca 1.900 nya invånare. Detta antagande och denna målsättning stöder vi. I det fall detta blir verklighet kommer det att innebära ytterligare ett antal ungdomar i skolåldern. Vår bedömning är att inom rimlig tid kommer skolverksamheten, klass F – 9, ha ett behov av utrymme för ytterligare 1,5 klass per årskull. Det innebär i princip ytterligare en ny skola.

När det gäller förskola är vår bedömning att det kommer att behövas ytterligare ca. 120 platser vilket innebär två nya förskolor.

Vi anser inte att samrådshandlingen beskriver dessa frågor tillräckligt ingående för att det ska vara tydligt för invånarna var de kan förvänta sig att det planeras för ny skola och nya förskolor.

Vi föreslår:

- Peka ut vilken mark som avsättes för grund- och förskola. Det är viktigt för potentiellt nya invånare att få veta hur kommunen tänker.
- Frågan om grund- och förskola är värd en mera omfattande beskrivning om hur man ser på utvecklingen av dessa funktioner samt var man föreslår var dessa funktioner ska placeras.
- Var tydligare i viljeinriktningen angående dessa funktioner. Den föreslagna skrivningen ”Kommunen ska ha bra och ändamålsenliga lokaler för sina verksamheter” känns inte

speciellt utmanande eller lockande för de som kan vara intresserade av att flytta till Vadstena.

Bostäder

Den aktuella planberedskapen för lägenheter är i nuläget relativt god. Det råder dock stor brist på villatomter med äganderätt där innehavaren har möjlighet att inom ramen för vad detaljplanen tillåter bygga sin villa. Det är en tydlig trend till ökat intresse av villabyggnation i egen regi. Ett exempel på detta är när nya Drottningmarken planerades och det området fördelades på tre ungefär lika stora områden avsedda för hyresrätter, privat villabyggnation samt ett område som skulle markanvisas till företag som skulle bygga hyres- alternativt bostadsrätter. Området som skulle markanvisas till byggherre för upprättande av hyres- alternativt bostadsrätter gick ej att avyttra till detta ändamålet utan styckades upp i villatomter vilka det varit stor efterfrågan på.

Vår uppfattning är att denna trend kommer att vara bestående. Den målgrupp som i huvudsak är intresserad av denna typ av boende, i huvudsak barnfamiljer, är det angeläget att vi under denna översiktsplans varaktighet ser till att tillgodose med attraktivt belägna villatomter.

Översiktsplanen pekar ut flera intressanta områden där denna typ av byggnation kan vara möjlig. Speciellt angeläget är det att stor omsorg lägges ner för passande byggnation i anslutning till stadscentrerna. Det är just vid dessa knutpunkter som besökarna bildar sig den första uppfattningen av Vadstena. Vi föreslår därför följande kompletteringar/korrigeringar i översiktsplanen:

- Den mark som ytterligare ska bebyggas inom kringfarten, Lv 919, skall avsättas för bostäder och att det uttalas i översiktsplanen var tomter med äganderätt avsedda för villabyggnation föreslås.
- Vi anser att det markområde om ca. 8 ha beläget öster om Lv 919 benämnt Kungs Starby, område för verksamheter får ansluta till det angränsande området utmed kringfarten Lv 919 benämnt Södra Drottningmarken vilket är avsatt för bostäder. Alternativt att området anges som ”Blandad (mångfunktionell) bebyggelse” eller ”Sammanhängande bostadsbebyggelse”
- Nässjahlavön med närliggande områden anges som det området, näst efter Vadstena stad, som har störst efterfrågan på att bygga nya bostäder. Det är sannolikt en trend som kommer att vara gällande under denna översiktsplans giltighet. Vi anser därför att detta område är värt en mera detaljerad beskrivning om vad översiktsplanen vill få ut av detta område. Det är angeläget för dels mark- och fastighetsägarna men även för potentiella

bosättare på området. Det bör anges hur vatten och avfallsfrågan förhåller sig till kommunens Vattentjänstplan.

- Vi noterar att det i översiktsplanen saknas en uttalad viljeinriktning om Nässja område vilket vi önskar ska tillföras. Översiktsplanens struktur bygger på att det finns en uttalad viljeinriktning över varje specifikt område då just detta område är av särskild strategisk betydelse under de kommande 20 åren anser vi att en viljeinriktning är av stor betydelse.

Verksamhets- och Industrimark

Vadstena kommun har historiskt varit generösa med att upplåta industrimark med mycket centralt läge. Det fanns säkert lovvärda motiv till detta när besluten togs även om det i dag 50-60 år därefter kan finnas synpunkter om det i dagens läge kan betraktas som idealiska placeringar. Vi vill inte att dessa frågeställningar ska infinna sig i framtiden baserat på att vi i översiktsplanen inte har haft en tillräcklig lång tidshorisont med vår planering. Tillgång till Verksamhets- och Industrimark är av mycket stor betydelse för Vadstenas utveckling och det är av stor betydelse att det ges utrymme i översiktsplanen att denna fråga utvecklas. Vi föreslår följande:

- Det föreslagna området vid Kvarnbacken som har varit Vadstenas galgbacke tror vi är svårt att använda som Industriområde bl.a. för att det finns konstaterade fornlämningar i marken, dessutom är området i direkt anslutning till en av stadsentréerna. Vi föreslår att den marken omfattande ca 16,7 ha planeras till pendlarparkering utrustad med bl.a. laddstolpar samt att det planeras för en knutpunkt för busslinjer på denna yta.
- I det ovanstående stycket Bostäder har vi föreslagit att markområdet om ca. 8 ha beläget öster om Lv 919 benämnt Kungs Starby, område för verksamheter får ansluta till det angränsande området utmed kringfarten Lv 919 benämnt Södra Drottningmarken alternativt att det får annan benämning. Det området samt området Galgbacken föreslår vi att det ersättes av ett nytt framtida Industriområde utmed Lv 919 norr om Vadstena Stad. Detta kan ske antingen genom en utökning av området Södra Gubbetorp alternativt att området Södra Norrsten tas i anspråk. Det omnämnda området Skeppstad kan vara ett bra kommande bostadsområde men viss del av detta område kan även lämpa sig för viss typ av verksamheter och borde därmed kunna beskrivas som "Blandad (mångfunktionell) bebyggelse" eller "Sammanhängande bostadsbebyggelse"

Vattenkvalité och vattenintag.

Samrådshandlingen beskriver till viss del betydelsen av att värna om Vätterns vatten och då framför allt avseende de miljöpåverkande riskerna, det tycker vi är bra att det är en tydlighet i den frågan. Vad vi saknar i denna skrivning är vilken plan Vadstena Kommun har för att planera för ett nytt vattenintag. Det är allmänt känt att de nuvarande vattenintagen inte är optimala ur miljöhänsen och det bör därför planeras för ett nytt sådan. Ett nytt vattenintag är en angelägen infrastrukturfråga och bör därför ha en plats i översiktsplanen då frågan sannolikt kommer att aktualiseras under denna Översiktsplans giltighetstid.

Det är också omskrivet att det finns angränsande kommuner som är intresserade av Vätterns vatten som sin källa för friskvatten och att detta intag då ska ske inom Vadstena kommungräns. Huruvida detta eventuella intresse går att samordna med en eventuellt egen ny vattenintäkt tycker vi ska nämnas i översiktsplanen. Vi föreslår följande:

- Ange i översiktsplanen hur statusen för befintliga vattenintag är och på vilket sätt det kan komma att förändras under den nya översiktsplanens beräknade giltighetstid.
- Hur ska det planeras med vattenintag om det blir aktuellt med att någon/några angränsande kommuner kommer att använda Vättern som sitt friskvattenintag med placering inom Vadstenas kommungränser.
- Vadstena Kommun saknar en aktuell Vattentjänstplan vilken hade varit värdefull att ha tillgång till som ett styrande och vägledande dokument vid denna Översiktsplans upprättande. Vi anser att arbetet med denna plan ska prioriteras och att det i översiktsplanen görs skrivningar som inte är begränsande för den kommande Vattentjänstplanen.

Område för kulturaktörer inom och utomhus

Vadstena har en stark kulturprofil och den måste värnas. Översiktsplanen berör kommunens syn på kulturfrågorna. Vi vill gärna att det uttalas i Översiktsplanen var det kan finnas möjligheter att etablera inomhuslokaler och utomhus mötesplatser för kultur- och fritidsaktiviteter. Vi föreslår därför följande:

- Området på och kring Birgittatorget på före detta BS området föreslår vi ska avsättas för ett kulturcentrum med lokaler som kan nyttjas av olika aktörer inom kreativ sektor.
- Grönytorna i anslutning till Birgittatorget anpassas till olika kultur- och fritidsaktiviteter
- Det föreslagna kulturstråket rekommenderar vi att det utvidgas så att det nämnda området på Birgittatorget även inkluderas i Kulturstråket

Gröna frågor

I samrådshandlingen kan man läsa att ”biologisk mångfald ska utvecklas”. Men vi kan inte se någonstans i planen där den biologiska mångfalden faktiskt utvecklas. Det skulle vi vilja se att man informerade mer om. När man pratar om att områden ska bebyggas är man noga med att visa vart det är tänkt att ske – men den biologiska mångfalden får ligga som en luddig duk över hela kommunen, utan att man specificerar var och när den kommer att utvecklas. För att stimulera till ökade inslag av biologisk mångfald samt det som i samrådshandlingen benämns grön infrastruktur föreslår vi följande:

- Uttala i områdesbeskrivningarna att det inom de angivna ytorna ska avsättas mark för grönytor. Vi tycker att detta är speciellt viktigt i anslutning till de olika stadsentréerna.
- Även om man inte i en översiktsplan kan ställa krav som mera har sin plats i en detaljplan tycker vi att det som viljeinriktning kan anges att man i vissa områden strävar efter att leva upp till Boverkets princip 3-30-300 som har tagits fram som en riktlinje för hur mycket grönska en stad behöver.
- I viljeinriktningen bör det också anges en riktlinje om vad som gäller angående trädåterplantering.
- En trend som kan förväntas förstärkas under denna översiktsplan varaktighet är intresset för egenodlingar av egna råvaror. Vi föreslår därför att det i översiktsplanen pekas ut lämpliga områden för odlings- och kolonilotter samt att det i viljeinriktningen talas för en positiv inställning till stadsodling.

Tillgänglighet

Den skrivning om tillgänglighetsfrågor som är angiven som en underrubrik i stycket Trafikmål för Vadstena Kommun tyckte vi ges alldeles för låg prioritet och anser att Tillgänglighetsfrågorna är värda att få en egen huvudrubrik. Under denna rubrik bör man ha en skarpare skrivning om vilka tillgänglighetskrav som ska gälla. De förslag till åtgärder som är angivna tycker vi är alldeles för allmänt hållna. Vi föreslår att följande synpunkter beskrivs i översiktsplanen och att det anges i viljeinriktningen vad som ska gälla:

- Ange vilka lagar och förordningar som ska gälla när det gäller att ta hänsyn till tillgänglighetsfrågor. Invånarna och potentiella inflyttare och etablerare ska veta vilken lägsta nivå som accepteras.

KONSENSUS

För Vadstenas bästa

- När det gäller anläggande av cykel- och gångvägar skall speciell hänsyn tas till att dessa är anpassade för personer med funktionsnedsättningar vad det gäller till- och avfart från dessa.
- Tillgänglighet har också att göra med hur tydlig man är med allmän information, gatuskyltning, hänvisningsskyltar till allmänna toaletter etc. Även detta är funktioner kopplade till tillgänglighetsfrågor som vi anser ska anges i viljeinriktningen.

Det är vår förhoppning att de ovan angivna önskemålen om kompletteringar till Översiktsplanen ska bidra till att ge signaler om en hållbar och robust kommun där de redan i dag starka karaktärsdragena för Vadstena ska utvecklas ytterligare på ett positivt sätt.

Konsensus – För Vadstenas Bästa

Arbetsgruppen för Översiktsplanen

Gm.

Frida Edholm

Ordf. styrelsen